

# Karara Varma ?htiyac? Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Karara Varma ?htiyac? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24338>

## Özet

**Karara Varma İhtiyacı Ölçeği**, bireylerin belirsizlikten kaçınma ve hızla, kesin yargılara ulaşma motivasyonlarının ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmıştır. Bu psikometrik geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, ölçeğin Türkçe versiyonunun akademik çalışmalarda kullanımı uygunluğunu değerlendirmek üzere Ceylan ve Kabaday (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, toplam 20 maddeden oluşmakta ve altı noktalı Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, modelin genel uyum indekslerinin beklenen uyumu tam olarak sağlamadığını gösterse de, madde yüklerinin yüksek düzeyde anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

## Anahtar Kelimeler

Karara Varma İhtiyacı, Karara Varma İhtiyacı Ölçeği, Uyarlama, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Psikometri, Belirsizlikten Kaçınma.

## Yazarlar

K. E. Ceylan, E. T. Kabaday.

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin algısal ve bilişsel süreçlerde kesinliğe duydukları ihtiyaç ve belirsizliğe tahammül düzeylerini ölçmektir. Bu yapı, sosyal biliş ve karar verme mekanizmalarının anlamada kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki sosyal psikoloji ve örgütsel davranış araştırmalarında **Karara Varma İhtiyacı** yapısının güvenilir ve geçerli bir araçla incelenmesine olanak sağlanmıştır.

## Yapı

Ölçek, sosyal psikolojide önemli bir bilişsel motivasyonel yapı olan **Karara Varma İhtiyacı** (Need for Closure) kavramının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin herhangi bir konuda belirsizlikten kaçınma ve hızla kesin bir yargıya varma yönündeki arzusunu ifade eder.

Yüksek karara varma ihtiyacına sahip bireyler, bilgiyi işleme sürecini hızlandırma eğilimindedirler (seizing) ve alternatif çözüm yollarını veya karmaşık bilgileri göz ardı edebilirler (freezing). Ölçek maddeleri genellikle planlama, belirsizliğe karşı tahammülsüzlük ve karmaşık durumlar

basitle?irme e?ilimlerini yans?tmaktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ki-kare istatisti?i ve uyum iyili?i indeksleri arac?l???yla de?erlendirilmi?tir. Elde edilen uyum indeksleri de?erleri bu ölçüm modelinin veri ile beklenen uyumu tam olarak sa?lamad???n? göstermi?tir.

Ancak, bulgular birinci düzeyde incelendi?inde, maddelerin ait olduklar? faktörlere yüksek ve anlaml? yüklenimler gösterdi?i tespit edilmi?tir. Yüklenme katsay?lar? .410 ile .828 aras?nda de?i?mekte olup, tümü .01 seviyesinde **istatistiksel** olarak anlaml?d?r. Bu durum, faktörlerin içeriksel tutarl?l???n? i?aret etmektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için bile?ik güvenilirlik de?erleri incelenmi?tir. Yap?lan analizlerde, tüm faktörler için hesaplanan bile?ik güvenilirlik de?erlerinin, Bagozzi ve Yi (1988) taraf?ndan belirtilen kritik e?ik olan .60'?n üzerinde oldu?u görülmü?tür (Nunnally, 1978). Bu bulgu, ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe versiyonda do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?na ne ölçüde uydu?unu belirler.

Analiz sonuçlar?nda uyum iyili?i indekslerinin ideal de?erlere ula?amamas?, modelin yap?sal olarak tam uyum göstermedi?ini belirtse de, tüm maddelerin ilgili faktörlere anlaml? ve güçlü bir ?ekilde yüklenmesi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu ve faktörlerin **içsel tutarl?l?klar?n?** sürdürdü?ünü desteklemektedir.

## Araç

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** 20 maddelik 6 noktal? Likert tipi ölçek

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Belirtilmemi?tir (Genellikle sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kullan?lan

yeti?kin veya üniversite ö?rencisi örnekleme)

**Ya? Grubu:** Belirtilmemi?tir

**Popölasyon Detaylar?:** Orijinal uyarlama çal??mas?nda detayl? popölasyon bilgisi yer almamaktad?r.

**Test Metodolojisi:** Kat?l?mc?lar?n 20 maddeyi, 1 (kesinlikle kat?lm?yorum) ile 6 (kesinlikle kat?l?yorum) aras?nda de?i?en 6 noktal? Likert ölçe?i üzerinde derecelendirmesi beklenir.

## Anahtar Kelimeler

Bili?sel Motivasyon, Kesinlik ?htiyac?, Psikometrik De?erlendirme, [Karara Varma ?htiyac?](#), [DFA](#).

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Belirtilmemi?tir.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** Çal??mada belirtilmemi?tir.

**Yaz??ma Adresi:** Sorumlu yazar ?nci Dursun'a ait e-posta adresi: [inci.dursun@yalova.edu.tr](mailto:inci.dursun@yalova.edu.tr)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Sorumlu Yazar:** ?nci Dursun

**Test Y?l?:** Türkçe uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

**?leti?im:** Ölçe?in kullan?m? veya izinleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar ?nci Dursun ile [inci.dursun@yalova.edu.tr](mailto:inci.dursun@yalova.edu.tr) e-posta adresi üzerinden ileti?ime geçilebilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [karara-varma-ihtiyaci-olcegi-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

Ceylan, K. E., & Kabaday?, E. T. (2015). Karara Varma ?htiyac? Ölçe?inin Türkçe versiyonu: Geçerlilik ve güvenilirlik de?erlendirmesi. *Business and Economics Research Journal*, 6(3).

Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 16(1), 74-94.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). McGraw-Hill.

## Karara Varma ?htiyac? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

**Toplam Madde Say?s?:** 20

**Derecelendirme:** 1=kesinlikle kat?lm?yorum, 6=kesinlikle kat?l?yorum

**Örnek Maddeler:**

Her ?eyin detaylar?yla planlanm?? oldu?u bir hayat tarz?na sahip olmak ho?uma gider.

Belirsiz durumlardan ho?lanmam

Bir ki?inin söyledi?i sözün çok farklı anlamlara gelebildi?i durumlar? hiç sevmiyorum.

Bir problemle kar??la?t???mda daima birçok olas? çözüm yöntemi aklıma gelir.